

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ

КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

Дело 36/к.г. 26/96
Дата 20.12.1996г.

№ 11-03-0192
София, 19.12.1996 г.
Пощ. код 1040 - Телекс 22 727
Телефакс - 801148

ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД

СТ А Н О В И Щ Е
от
министра на финансите Димитър Костов

по к. дело No 26/1996 год.

УВАЖАЕМИ КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

Във връзка с конституционно дело No 26/1996 год., образувано по искане на 52-ма народни представители, по което министърът на финансите, с определение на Конституционния съд от 5.12.1996 год е конституиран като заинтересована страна, в дадения ми 14-дневен срок изразявам следното становище :

Считам, че искането на народните представители за обявяване противоконституционността на чл. 15, ал. 1 и ал. 2 и параграф 9 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за данък върху печалбата (ЗДПЧ) е неоснователно поради следните съображения :

1. В искането се поддържа, че чл. 15, ал. 1 и ал. 2 от ЗДПЧ противоречат на чл. 17, ал.3, чл.19, ал. 1 и чл. 19, ал. 3 от Конституцията. Според искането, установените с чл. 15, ал. 1 и ал. 2 амортизационни норми са противоконституционни, но не изобщо, а само в условията на инфлационни процеси, което води до изкуствено завишаване на облагаемата печалба. Поддържа се, че в резултат на инфлацията, чрез установените амортизационни норми се стига до конфискация на собствеността и преди всичко на частната собственост, която е неприкосновена. Поддържа се също, че в условията на завишена инфлация, чрез така установените амортизационни норми ще се нарушат и конституционните принципи за свободната стопанска инициатива и закрила на инвестициите при осъществяване стопанската дейност на български и чуждестранни юридически лица.

По принцип с искането не се оспорва правото на държавата чрез закон да определя амортизационни норми за данъчни цели. И досега, по аналогичен начин, въпросът се регламентираше с

2.

отменения Указ за стопанската дейност и правилника за прилагането му. Твърдението за противоречие с Конституцията е въведено с искането само и единствено във връзка с инфлацията, като се твърди, че при наличието на такава се стига до конфискация на частната собственост и ограничаване на стопанската дейност и инвестициите на стопанските субекти.

До приемането на ЗДПЧ и до изменението на други данъчни закони (Закон за данък върху общия доход), за фирмите с преобладаващо частно участие съществуваша преференции по отношение на инвестициите за дълготрайни активи, но такива преференции не съществуваша за фирмите с преобладаващо държавно и общинско участие. Повнастоящем данъчният режим, в частта на амортизационните разходи за данъчни цели, е еднакъв за всички субекти, осъществяващи стопанска дейност и е в пълно съответствие с принципа за равнопоставеност, регламентиран с чл. 19, ал. 2 от Конституцията.

Както свободната стопанска дейност, така и инвестициите, осъществявани от стопанските субекти, далеч не се състоят само и единствено от закупуването и използването на групата активи, посочени в чл. 15, ал. 2 от ЗДПЧ. Следователно не може да се твърди, че с въвеждането на амортизационни норми за данъчни цели за тази група активи и то само във връзка с инфлационни процеси се нарушават конституционните разпоредби на чл. 17, ал.3, чл. 19, ал. 1 и ал. 3.

В тази връзка считам, че използваният пример в мотивите на искането изследва ограничено влиянието на инфлацията, като я свежда само и единствено до въздействието ѝ по отношение изменението на цената на актив от групата на посочените в чл. 15, ал. 2 от ЗДПЧ и влиянието на този актив при формирането на финансовия резултат на предприятието, което не съответствува на изискванията на Закона за счетоводството.

Съгласно чл. 14, ал. 1 от ЗДПЧ облагаемата печалба е положителната величина, определена на основата на финансовия резултат преди данъчното преобразуване, установен съгласно чл. 40, ал. 1, т. 2 от Закона за счетоводството и преобразуван по реда на ЗДПЧ. Следователно, за да се изследва какво е влиянието на инфлационните процеси върху финансовия резултат, необходимо е изследването да включи не само разходите за амортизация за актив от групата, посочена в чл. 15, ал. 2 от ЗДПЧ, но и всички останали елементи, които формират този резултат. Видно от Отчета за приходите и разходите - Приложение No 2 към чл. 40, ал.1, т. 2 от Закона за счетоводството, разходите за амортизация са само един от видовете разходи (т.4), които участвуват при формирането на финансовия резултат. Следователно, ако трябва да се вземат

3.

предвид инфлационните процеси, с оглед постигане на единство и прилагане на еднакви принципи и критерии при отчитането на финансовия резултат, който намира отражение върху размера на данъка върху печалбата, то процентът на инфлацията следва да бъде съобразен не само с разходите за амортизация за активите от групата на чл. 15, ал. 2, но и с всички други елементи, подлежащи на счетоводно отразяване и отчитане на стопанските операции, свързани с формирането на финансовия резултат.

Във връзка с изложеното считам, че искането за обявяване противоконституционността на чл. 15, ал. 1 и ал. 2 от ЗДПЧ е искане за целесъобразност при прилагането им по отношение на фирми с преобладаващо частно имущество, а не искане за тяхната несъобразеност с чл. 17, ал. 3 и чл. 19, ал. 1 и ал. 3 от Конституцията.

2. С параграф 9 от преходните и заключителните разпоредби се дава възможност за определяне на амортизационните норми в по-голям размер. Предвидено е това да става с решение на Народното събрание, но само при положение, че това се отнася за отделни групи активи и за конкретни производства, а не изобщо, като за цялата Министерският съвет следва да предложи минимални амортизационни срокове. С дадената възможност в параграф 9 не се лишават и не могат да бъдат лишени депутатите от конституционно установеното им право на законодателна инициатива, тъй като по Конституция тяхната инициатива е неограничена не само с оглед начина, но и с оглед времето и видът, в който те могат да внасят своите предложения за изготвяне или изменение на законите. В този смисъл считам, че параграф 9 от преходните и заключителни разпоредби на закона не противоречи на Конституцията.

Предвид изложеното изразявам своето становище, че искането за обявяване противоконституционността на чл. 15, ал. 1 и ал. 2 и параграф 9 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за данък върху печалбата е неоснователно.

